

## תוכן העניינים

|    |                                                   |
|----|---------------------------------------------------|
| 1  | הקדמה.....                                        |
| 2  | פרק 1 הרשתות החברתיות.....                        |
| 5  | פרק 2 – הנוער והרשתות החברתיות.....               |
| 5  | 2.1 היקף השימוש ברשתות החברתיות בקרב הנוער.....   |
| 8  | 2.2 הסכנות בשימוש באינטרנט.....                   |
| 12 | 2.3 אמצעים לשמירה על התנהלות הרשתות החברתיות..... |
| 16 | פרק 3 – כיצד ניתן לשפר את המצב?.....              |
| 16 | 3.1 התמכרות לרשתות חברתיות.....                   |
| 19 | 3.2 בריונות ברשת.....                             |
| 21 | סיכום.....                                        |
| 22 | ביבליוגרפיה.....                                  |

## הקדמה

בשנים האחרונות חלה עליה משמעותית של שימוש של בני נוער בגלישה ברשתות החברתיות, הן באינטרנט דרך המחשב והן דרך הטלפון הנייד דרך אפליקציות ייעודיות. בני הנוער ייצרו לעצמם מעין בועה אינטרנטית בה הם יכולים לעשות הכול, לדבר עם אנשים שונים מרחבי העולם, לפרסם את מחשבותיהם, לשתף חוויות, ליצור אלבומי תמונות ועוד. מרבית בני הנוער כיום, בישראל כמו גם בעולם כולו, רואים בגלישה ברשתות החברתיות חלק בלתי נפרד מחייהם. בבועה הזו מתגלים גם הצדדים האפלים יותר של חיי הצעירים. אחד מהם הוא התופעה הקשה של בריונות רשת. להתעללות הזאת יכולות להיות צורות שונות: הפצה של תוכן פוגעני כגון תמונות וסרטונים, כתיבה מעליבה שמופצת בין ילדי הכיתה או מופנית ישירות לנפגע ועוד. במחקר שנערך בקרב תלמידי חטיבות הביניים בישראל נמצא כי כ-16% מן המשתתפים נפגעו באלימות ברשת וכ-33% היו עדים לאלימות ברשת.<sup>1</sup> ואין זאת הבעיה היחידה בשימוש ברשתות החברתיות. בנוסף לכך מצביעים חוקרים על בעיות כמו התמכרות לשימוש ברשתות החברתיות, ואילו בעיתונות מדווח לעיתים קרובות גם על סכנות נוספות, כמו "אתגרים" שבהם בני נוער מנסים לעמוד ולצלם אתגר מסוים, לעיתים תוך סכנה לבריאותם ולחיייהם. למרות שהידע על התופעה הזו כבר מוכר היטב, רק מעט נעשה כדי למנוע אותה. מכאן עולה השאלה של האחריות של הפירמות שמפעילות את הרשתות החברתיות. זה יהיה הנושא של העבודה הזו.

בפרק הראשון תהיה סקירה של הרשתות העיקריות היום בעולם ושל הנתונים. הפרק השני יבחן את השימוש ברשתות האלו בקרב הנוער בימינו, את הבעיות שמתעוררות מהשימוש הזה, ואת הנסיונות הקיימים לפתור את הבעיות. הפרק השלישי יבחן את האמצעים שמוצעים במחקר על מנת לפתור את הבעיות האלו.

## פרק 1 הרשתות החברתיות

בעולם פועלות היום כמה עשרות רשתות חברתיות. אלו הן הגדולות שבהן, לפי מספר משתמשים חודשי (במיליונים) נכון לינואר 2020.<sup>2</sup>

<sup>1</sup> אלימות מקוונת בקרב בני נוער. מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 2014.

<sup>2</sup> <https://www.statista.com/statistics/272014/global-social-networks-ranked-by-number-of-users>

## פייסבוק

נוסדה: 2004.

מייסד: מארק צוקרברג.

הכנסות 2021: 117,929 מיליון דולר אמריקני.<sup>3</sup>

ההכנסות של פייסבוק הן כמעט כולן מפרסום. הרשת החברתית מבוססת על כך שהמשתמשים מפרסמים בה תוכן שהם כותבים או מצלמים. ההרשמה והשימוש ברשת הם בחינם. כיום הרשת שייכת לחברת האם שלה, META, שהיא גם הבעלים של ווטסאפ ואינסטגרם.

## יוטיוב

נוסדה: 2006.

מייסד: סטיב צ'ן וצאד הרלי.

הכנסות 2021: 288,000 מיליון דולר אמריקני.<sup>4</sup>

ההכנסות של יוטיוב הן כמעט כולן מפרסום. הרשת החברתית מבוססת על סרטוני וידאו. חלקם הם סרטונים שגורמים מקצועיים מפרסמים (רשתות טלוויזיה לדוגמא) וחלקם הם סרטונים שהמשתמשים בעצמם מעלים לרשת.

## טיקטוק

נוסדה: 2016

מייסד: חברת ByteDance

הכנסות 2021: 38,000 מיליון דולר אמריקני.<sup>5</sup>

המודל העיסקי של פייסבוק, יוטיוב וטיקטוק מבוסס על פרסומות. המודל העיסקי של ווטסאפ,

<sup>3</sup> <https://investor.fb.com/investor-news/press-release-details/2022/Meta-Reports-Fourth-Quarter-and-Full-Year-2021-Results/default.aspx>

<sup>4</sup> <https://www.socialmediatoday.com/news/youtube-generated-288-billion-in-ad-revenue-in-2021-fueling-the-creator/618208>

<sup>5</sup> <https://www.thewrap.com/tiktok-ad-revenue-2022-vs-twitter-snap>